Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Miljøvernavdelingen

Slåttemark i veikant, Asker. Foto: Øystein Røsok

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven -2009

Mange av vurderingene er gjort før…

- MEN med naturmangfoldloven er det satt i system
- OG det er krav til synliggjøring i vedtaket av hvordan du har vurdert og vektlagt naturmangfoldet.

Naturmangfold skal være et premiss i all myndighetsutøving

- NML kap. II skal sørge for at natur er en premiss i all myndighetsutøving og at natur ikke ses isolert men i sammenheng på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.
- Vi beholder oversikten og vi skal ideelt sett vite konsekvensene av alle inngrep i en større sammenheng.
- Hvis vi velger å ofre natur, skal vi begrunne hvorfor
- Det skal være åpenhet om dette og det skal være etterprøvbart

NML § 7 setter rammene:

- Prinsippene i §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, også ved tilskudd og forvaltning av eiendom.
- Vurderingen skal fremgå av beslutningen.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget
§ 9 Føre-var-prinsippet
§ 10 Samlet belastning
§ 11 Kostnader bæres av tiltakshaver
§ 12 Miljøforsvarlige teknikker

Hvilke saker? Eksempler

Naturmangfoldlovens kapittel II kommer inn i alle saker der det fattes en beslutning som berører naturmangfold, f.eks:

- Planlegging etter PBL
- Forvaltning av fast eiendom
- Pålegg etter forurensningsloven

§ 8 - Kunnskapsgrunnlaget

- Tre hoveddeler:
  - Hvilke naturverdier finnes på stedet?
  - Hvordan vil tiltaket påvirke naturverdiene?
  - Hvor er kunnskapen hentet fra?
- § 8 er i utgangspunktet oppfylt når man har fremskaffet eksisterende og tilgjengelig kunnskap om naturmangfoldet og synliggjør bruken av den i begrunnelsen for vedtaket

Hvor finner vi kunnskap om natur?

- Naturbase
- Artskart
- Kommunens databaser
- Andre kilder

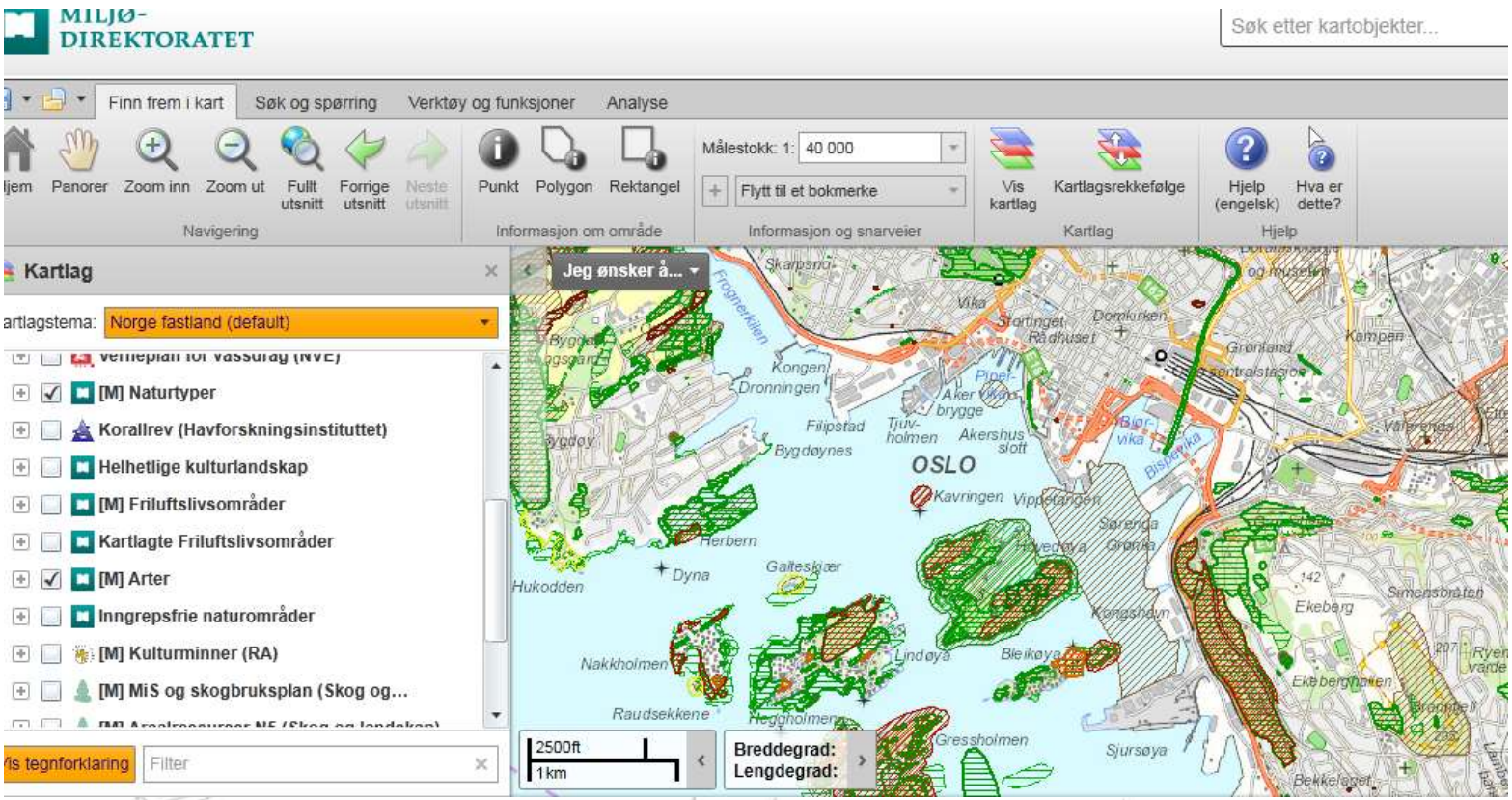

Lite naturmangfold

Eksempel – industrikonsesjoner:

- « Området der det nye sorteringsanlegget skal etableres er et industriområde bestående av bygninger, asfalt og gressplen. Det er derfor lite sannsynlig at tiltaket vil ha effekter på truet eller verdifull natur. Vi legger derfor til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldlovens §§ 9- 12.»

§ 9 – Føre-var-prinsippet

- Vet vi nok om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og om hvilke virkninger tiltaket kan ha på slikt naturmangfold?
- **Ja?**
  - Da har § 9 mindre betydning, selv om konsekvensene for naturmangfoldet er alvorlige.
- **Nei?**
  - Da må du treffe et vedtak som tar sikte på hå hindre mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.
- NML § 9 tillegges ulik vekt ut fra tiltakets karakter

I en føre-var-situasjon

…unngå mulig vesentlig skade ved å:

- Avslå søknaden
- Delvis innvilge søknaden
- Tillate tiltaket på bestemte vilkår som reduserer fare for skade
- Kommunisere med søker at man ut fra mangel på tilstrekkelig kunnskap vil avslå søknaden dersom søker ikke velger å innhente mer eller ny kunnskap

§ 10 – Samlet belastning

- Konsekvensene av det/de aktuelle tiltak skal ses sammen med den belastning naturmangfoldet/økosystemet har vært og vil/kan bli utsatt for.

- Hvordan vil den samlede belastningen påvirke muligheten til å nå forvaltningsmålene i §§ 4 og 5?

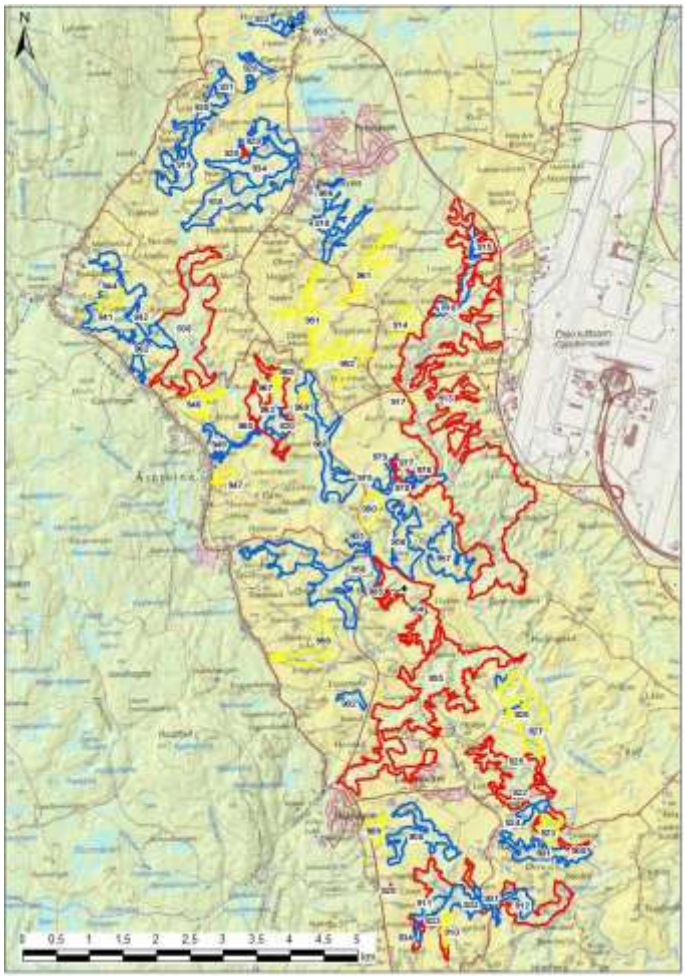

Dispensasjon i strandsonen – PBL eksempel

- **§ 8:** Det omsøkte bryggeanlegget er planlagt over et område der det i dag finnes en stor ålegrasforekomst, registrert i Naturbase som en naturtype av nasjonal verdi (svært viktig), og kartlagt av NIVA i 2008.
- Flere undersøkelser har påvist at ålegrasenger er svært sårbare for tiltak som anlegging av småbåthavner og mudring, og kan forsvinne kort tid etter etablert bryggeanlegg. I tillegg er det kjent at småbåthavner er en betydelig kilde til forurensning som kan ha svært negative effekter på dyrelivet i bunnsedimentene.
- **§ 10:** Slependrenna er et sjøområde med mange inngrep i strandsonen der det som er igjen av ålegrasengene er fragmenterte restområder. Ut i fra en økosystemtilnærming, der påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen et økosystem er utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10, er det svært uheldig med ytterligere fragmentering av de få større ålegrasengene som er igjen i området.
- **§ 9:** Vi har god kjennskap til naturmangfoldet i tiltaksområdet og til effektene av tiltaket. Føre-var-prinsippet tillegges derfor mindre vekt.

§ 11 - Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Hjemmelen for å pålegge tiltakshaver kostnader, ligger i andre lover, men § 11 kan tydeliggjøre hva tiltakshaver må betale for

- å framskaffe mer kunnskap
- å overvåke naturtilstanden
- en mer kostbar og tidkrevende teknikk, lokalisering eller driftsform
- retting eller avbøtende tiltak som reduserer eller minimerer skadene på naturmangfoldet.

- PBL gir hjemmel til å sette vilkår i bestemmelser til arealdelen og reguleringsplan og sier at kostnadene med konsekvensutredning bæres av forslagstilleren.
- Der man er i tvil om hvor langt hjemmelen i plan- og bygningsloven går, vil naturmangfoldloven § 11 tydeligjøre muligheten til å utrede eller klargjøre konsekvenser for naturmangfold og til å sette eventuelle vilkår knyttet til naturmangfold.

§ 12 - Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

- For å unngå eller begrense skade på naturmangfoldet skal det velges miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, samt den lokaliseringen som er til det beste for samfunnet.

Manglende bruk av prinsippene

- Vedtak kan bli ugyldige

dersom det er sannsynlig at feilen kan ha virket inn på vedtakets innhold.

Tips

- Lag en sjekkliste
- Enkle saker som ikke berører natur kan sjekkes fort ut, men vis at det er vurdert.
- Vis vurderingene underveis i behandlingen av vedtaket.

Naturmangfoldloven kap II - del 1

Start her >>

- Innledning
- Naturmangfoldloven
- Miljørettslige prinsipper
- Kunnskapsgrunnlaget § 8
- Hvordan finne kunnskap om naturen
- Oppsummering

Hjelp >>

Takk for meg!